

Weina
Dai Randel

Palác zářícího měsíce

AL
press

edice

KIOKAN

Bezvýznamná konkubína

edice
KLOKAN

Weina Dai Randel

Palác
zářícího
měsíce

Bezvýznamná konkubína

Copyright © 2016 by Weina Dai Randel
First published in English by Sourcebooks,
an imprint of Sourcebooks, Inc.
www.sourcebooks.com
Translation © Jana Vlčková, 2016
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu THE MOON IN THE PALACE
přeložila Jana Vlčková
Redakční úprava Melita Denková
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokán, 2016
shop@alpress.cz
První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7543-335-0 (pdf)

Dynastie Tchang, rok 631 po Kr.

Pátý rok vlády Mírumilovné vyhlídky
císaře Tchaj-cunga

léto

1

V den, kdy mi byla předpovězena budoucnost, mi bylo pouhých pět let.

Procvičovala jsem si kaligrafii na zahradě, kde otec hostil šlechtice, učence a další významné muže prefektury. Panovalo nádherné letní odpoledne. Otec neměl na hlavě svůj klobouk, znak úřadu prefekta, a v záři slunečních paprsků, jež se prodíraly větvemi dubu, vypadaly jeho vlasy jako stříbrná koruna.

Mnich, kterého jsem nikdy dřív neviděla, se ho zeptal, jestli mi smí číst z tváře.

„Neuvěřitelné!“ Sklonil se, aby mi mohl pohlédnout do očí. „Nikdy jsem neviděl dokonalejší obličej, prostý všech nedostatků a plný inspirace. Podívejte se na ty lícní kosti, tvar nosu a očí. Tato tvář nese nebeské poslání.“

Chtělo se mi smát. Ošálila jsem ho. Byla jsem otcovou druhou dcerou a jeho miláčkem. Často mě oblékal do chlapecké tuniky a jednal se mnou jako se synem, kterého neměl. Matka se zdráhala na tuhle hru přistoupit, ale já ji považovala za velkou čest.

„Škoda že je to chlapec,“ pokračoval mnich poté, co nás obklopili zvědavci.

„Škoda?“ zeptal se nechápavě otec. „Proč si to myslíš, Tripitako?“

Také jsem byla zvědavá. Jak by mohla být dívka cennější než kluk?

„Kdyby tohle dítě bylo děvče, s tímhle obličejem...“ – mnich si mě dál soustředěně prohlížel – „...by zastínilo slunce a zářilo jasněji než měsíc. Vládlo by zemi, jejíž správa spočívá v rukou mnoha mužů. Stalo by se matkou císařů této říše a také uznávanou císařovnou. Rozebralo by dům ze lží a postavilo z něj chrám božstev. Rozpustilo by království duchů a založilo dynastii duší. Stalo by se nesmrtelným.“

„Žena by se stala císařem?“ Otec úžasem otevřel ústa. „Copak je něco takového možné?“

„Těžko se to vysvětluje, prefekte, ale je to tak. Nebyl by nikdo před ní a nikdo po ní.“

„Ale tohle dítě nepochází z císařské rodiny.“

„Byl by to jeho osud.“

„Aha,“ přikývl otec. Tvářil se zamyšleně. „Jak by mohla žena vládnout zemi?“ zeptal se mnicha, avšak nespouštěl ze mě pohled. Oči se mu podivně leskly.

„Musí přetrpět.“

„Přetrpět co?“

„Smrt.“

„Čí?“

Tripitaka neodpověděl. Místo toho se otočil a vchodem do zahrady ve tvaru měsíce pohlédl do přijímací síně, již zdobily překrásné nástěnné malby a starožitné paravány ze santálového dřeva vykládané perlami. Na policích stály vzácné keramické misky a šálky a také Buddhova kost, posvátná relikvie, matčin nejvzácnější poklad, spolu se vzácnou sbírkou čtyři sta let starých básní. Uprostřed síně se leskl předmět, který hosté otci nejvíc záviděli – socha koně v životní velikosti, odlitá z ryzího zlata, dar od císaře Kao-cu, zakladatele dynastie Tchang. Císař za svou říši vděčil právě mému otci.

Tripitaka se na otce znovu zadíval. Hleděl na něho jako muž, jenž sleduje člověka topícího se v řece, jemuž není schopen pomoci.

„Už musím jít, ctihodný prefekte. Kéž vás štěstěna ochraňuje. Bylo mi ctí nabídnout vám svoje služby.“ Sepnul dlaně a na rozloučenou se uctivě uklonil.

Já pak udělala něco, co neumím vysvětlit. Přiběhla jsem k němu a zatahala za štolu přehozenou přes jeho ramena. Možná jsem se chtěla jenom rozloučit, ale z úst mi vyklouzlo: „*Wo men sia cch' chung feng.*“

„*Ještě se setkáme.*“

Tripitaka udiveně vykulil oči. Potom přikývl, jako by něco pochopil, a s hlubokou poklonou odpověděl: „Tak se stane.“

Jiné dítě mého věku by si připadalo zmatené, anebo přinejmenším rozpačité, ale já ne. Usmála jsem se, ustoupila jsem a vzala otce za ruku.

Od té doby jsem chlapecké šaty už nikdy nenosila a otec začal psát dopisy, které posílal císaři Tchaj-cungovi, synovi císaře Kao-cu, jenž zdědil trůn a sídlil ve velkém paláci v Čchang-anu. Když jsem se ho zeptala, proč to dělá, odpověděl, že by mě rád dostal do paláce. Vysvětlil mi, že každý rok si panovník vybere určitý počet panen, aby mu sloužily. Musejí pocházet z urozených rodin a být starší třinácti let. Pro vyvolené dívky to byla velká čest, protože když se jim podařilo vlichotit do vládařovy přízně a staly se z nich urozené dámy, přinesly věčný věhlas a slávu svým rodinám.

Otec mě neúnavně učil klasickým básním, dějinám, kaligrafií a matematice, a každý večer, než jsem šla spát, mě požádal, abych mu přednášela Sun-c'ovo *Umění války*. Často jsem při usínání mumlala: „Veškeré válečnické umění je založeno na klamu...“

Dny ubíhaly, střídala se roční období, léta plynula. Když mi bylo dvanáct, pouhý rok před tím, než mě měl císař Tchaj-cung povolát k sobě, vzal mě otec na rodinný hřbitov. Zdál se ve výborné náladě, krok měl lehký a hlavu nesl vysoko. Vyprá-

věl mi staré historky o tom, jak on, nejbohatší muž v prefektuře Šan-si, finančně podpořil císaře Kao-cu, když se rozhodl vzbouřit proti dynastii Suej. Avšak císař se dočkal zrady a byl nucen uprchnout. Tehdy otec otevřel brány svého obrovského sídla a postaral se o jeho armádu. Po vítězném tažení panovník mému otci navrhl, aby se oženil s mojí matkou, sestřenicí císařovny a dcerou ctihodného šlechtice, věrného zmizelé říši. Otcovy dlouhé rukávy jenom vlály, když mi nadšeně ukazoval zvlněnou krajinu, táhnoucí se až k zapadajícímu slunci. Představoval mi svou zemi, zemi mé rodiny. „Slíbíš mi, že budeš střežit rodinné jmění a čest?“ otázal se a oči se mu zatřpytily.

Sevěla jsem ruce v pěst a vážně přikývla. Otec se rozesmál. Jeho hlas se vznášel v teplém vzduchu a odrážel se od vrcholků vzdálených cypřišů.

Měla jsem radost, že jsem ho potěšila. Vtom jsem v křoví zahlédla pár velkých žlutých očí. V lese náhle zavládlo mrtvé ticho. Všechno umlklo, dokonce i ptáci přestali zpívat. Z nebe přšelo listí, chlupy a rudé kapky. Zazněl divoký výkřik, který mi rval uši. Možná jsem křičela já, možná otec. Nebyla jsem si jistá, protože všechno zčernalo, a když jsem znovu přišla k sobě, seděla jsem u stolu s matkou a dvěma sestrami a jedla rýžovou kaši s nakrájeným vepřovým masem.

Vtom do přijímací síně přiběhl jeden z našich sluhů. Hrud' se mu namáhavě dmula a obličej měl zpocený. Hlásil, že se stala nehoda. Otec spadl z útesu a zemřel.

V den jeho pohřbu visel nad horskými stezkami mlhavý opar, jímž se prodíralo slabé slunce. Ploužila jsem se k otcovu hrobu. Na noze se mi udělal puchýř, ale skoro jsem ho necítila. Předemnou tančil a poskakoval kněz v hranaté masce, na níž byla namalována čtveřice očí, a zvoníci poblíž něho potřásali drobnými zvonky. Jejich cinkání se vznášelo k vysoké obloze a sláblo, avšak v mém srdci přetrvávalo. Zoufale jsem přemítala, proč můj otec zemřel. Ale ať jsem se snažila sebevíc, nemohla jsem si vzpomenout na události, k nimž došlo v den jeho

smrti. Poklekla jsem. Obličej jsem měla úplně prokřehlý a ruce studené. Zasmušilí muži spouštěli mého otce do díry vykutané v zemi, kde nalezne věčné spočinutí.

Myslela jsem, že můj život skončil. Netušila jsem, že právě začíná.

2

Když jsme se vrátili, čekala na nás před domem skupina mužů, jejichž vysoko planoucí pochodně plašily tmu a stoupající kouř vytvářel na nočním nebi přízračnou pavučinu, jako by se po něm procházel obří pavouk.

Poznala jsem místního soudce – měl na hlavě otcův klobouk. Srdce mi pokleslo. Zaujal otcovo místo. Zнала jsem zákon. Bez ohledu na to, jak moc mě otec miloval, nebyla jsem vytouženým synem, a tak jsem nezdělila jeho úřad. Ale soudce musel mít ještě nějaký důvod, proč k nám přišel. Zastavila jsem matku a sestry a přitáhla jsem je k sobě.

„Stařeno,“ zahřímá soudce a založil si ruce v bok. „Vezmi si ty svoje bezcenné holky a vypadněte odtud.“

Nemohla jsem toho muže vystát, stejně jako jeho neuctivé chování. Kurážně jsem před něho předstoupila. „Takhle s mou matkou nemluvte! Jestli má někdo odejít, pak jste to vy. Tohle je náš domov.“

„Už ne,“ ušklíbl se. „Teď patří mně. Všechno je moje: dům, cennosti i všechno zlato. A já vám nařizuji, abyste mi šly z očí!“ Mávl rukou a jeho poskoci se na nás vrhli. Vytlačili nás na ulici.

„Jak se opovažujete...? Jste darebák!“ Snažila jsem se vykrotit rukám, které mě držely za ramena.

Vzápětí mě proklála ostrá bolest, jak mě soudce praštil pěstí do žaludku. Nikdy dřív mě nikdo neuhodil. Přiskočila jsem

k němu a vši silou ho kopla. Avšak na moje záda dopadl další úder a já klesla na zem. Oči se mi zamžily bolestí. Slyšela jsem, jak kolem mě padají facky a moje sestry vyděšeně křičí. Zatřásla jsem hlavou a vyhrabala se na nohy. V ten okamžik jsem zahlédla matku, jak padá vedle mě a ruku si tiskne na obličej. Ohromeně lapala po dechu. Instinktivně jsem se k ní vrhla a objala ji. Chránila jsem ji vlastním tělem, zatímco na mě přšely další rány.

Konečně pozdvižení ustalo, stejně jako kopance, a brány našeho domova se za mnou zavřely. Zevnitř se ozýval hlasitý smích a vítězoslavný jásot.

Přiběhli za námi naši sluhové, byla jich stovka. Na rame-nou nesli uzlíky se svými věcmi. Pomohli nám na nohy a pak se jeden po druhém poklonili. Nešťastně plakali. Sevřelo se mi hrdlo. Zнала jsem je od svého narození a byli pro mě strýci a tetami, ale museli odejít. Jedno přísloví říká: „Když se skácí strom, ubohým opicím nezbyvá než se rozprchnout.“

Matka a sestry vzlykaly. Chtěla jsem je obejmout a utěšit, ale věděla jsem, že nemůžu nic dělat. Sice mě napadlo poprosit šlechtice, kteří sloužili mému otci, aby mi pomohli získat dům nazpátek, ale hamižný soudce, jehož slovo platilo za zákon, byl jejich nadřízeným a nikdo by se mu neodvážil vzdorovat.

Kam se máme podít? Nikdo nás k sobě nevezme. Všichni příbuzní z matčiny strany zahynuli ve válce a otec neměl ve Wen-šuej nikoho blízkého. Mohli jsme požádat sousedy, aby nám poskytli přístřeší, ale k čemu by to bylo? Staly by se z nás žebračky, spoléhající na dobročinnost druhých. Nakonec matka rozhodla, že pojedeme za Čchingem, mým nevlastním bratrem, který žil v Čchang-anu, ve městě, kde stojí velký palác císaře Tchaj-cunga. Nejstarší syn z otcova předchozího manželství Čching byl lakomý hazardní hráč, který mě nenáviděl, a poslední člověk, u něhož bych hledala pomoc.

Ale rozhodla jsem se matku poslechnout. Odjedeme do Čchang-anu, a jakmile tam budeme, začnu hledat možnosti, jak předstoupit před císaře, a požádám ho, aby nám vrátil náš dům a majetek.

V noci se ochladilo. Choulily jsme se k sobě pod stromem, abychom se zahřály. Byla jsem vyčerpaná, měla jsem hlad a tělo mě bolelo od bití, ale jak studený vítr útočil na můj promrzlý obličej, nedokázala jsem usnout.

Za svítání matka zastavila kupce projíždějící našim městem a dala jim můj nefritový náramek za to, že nás odvezou do hlavního města. Společně se sestrami jsem se dobelhala ke kočáru a vyškrábala se do něj.

Sledovala jsem, jak můj domov mizí v dáli, a moje brada narážela do okenního rámu. Wen-šuej. Pila jsem zdejší vodu, kráčela po blátivých cestách a dýchala zdejší vzduch. Teď musím pryč.

Otec říkával, že Čchang-an je nejkrásnější místo pod sluncem, a lidé táhnou do císařova města jako můry za světlem. Každý sem míří – kupec, básník, žoldák i nevěstka bez rozdílu –, aby zde uskutečnil svůj sen o štěstí a úpadku. Také je cílem Hedvábné stezky, kde kupci z daleké Persie, Kchu-čcha, Kašgaru a Samarkandu nakupují vzácné parfémy a další přepychové zboží.

Když jsme se blížili k městským hradbám poblíž brány Ťinkuang, nic neodpovídalo otcovu popisu. Šedivé cimbuří se táhlo do dáli jako zuby nějakého démona. Kupci, které jsme míjeli, padali únavou, obličejové brázdily vrásky a rty pukaly žízní. Keře rostoucí na břehu nedalekého jezera vypadaly jako těsně před uschnutím.

Sotva jsme projeli branou, pohled na město mě ohromil. Kamenné mosty měly tvar pŕlměsíce, hluboké příkopy lemovaly vrby, po mírných vodách kanálů klouzaly čluny a dračí lodí, a vily obehnané vysokými zdmi připomínaly pevnosti.

Zastínila jsem si oči před jasnou září odrážející se od vodní hladiny. Nechtěla jsem, aby mě oslepila a já něco propásla. Ulice byly široké jako obloha a úhledně je lemovaly javory, jilmy, duby a cypřiše. Všechno se zdálo promyšlené a uspořádané. Dokonce i koně přestali poskakovat, jako by i oni podlehli posvátné bázni a všudypřítomné atmosféře poslušnosti.

Po mé levici souběžně ubíhaly dvě ulice. Na té vzdálenější se shromažďovali lidé, kteří chtěli město opustit, zatímco prostřední zůstávala prázdná. Zanedlouho po ní proklusala skupina jezdců v kloboucích a vysokých botách. Zpočátku jsem se domnívala, že patří k císařské strážci, ale když se přiblížili, uvědomila jsem si, že to jsou šlechtici. Byli lépe oblečení než ti z mého rodného města. Klobouky zdobily pruhy kožešin a hedvábné rukávy dosahovaly až k botám. Ve Wen-šuej mě každý na ulici zdravil, avšak tito lidé nás minuli, jako bychom neexistovaly.

„Kde je palác?“ zeptala jsem se matky.

„Podívej se tamhle. Vidíš tu červenou zeď? Ta patří k paláci,“ odpověděla s pažemi ovinutými kolem mých sester. Velká sestra spala, ale Malá sestra, která se narodila se slabým srdcem, zmučeně sténala. Během cesty onemocněla.

Hladila jsem ji po rameni, abych ji ukonejšila. Když se uklidnila, přesunula jsem se blíž k oknu. Brány v barvě rumělky zdobené bronzovými koulemi byly vysoké a široké, avšak na mě dojem neudělaly. Doma jsme měli podobné. Obrovitost zdejšího paláce jsem si uvědomila o něco později. Brána tu nebyla jenom jedna, ale rovnou tři – levá, prostřední a pravá. Tu prostřední, nejvelkolepější, směl používat pouze císař a jeho nyní již zesnulá choť. Vyprávěl mi o tom otec. Vepředu stál klenutý most a dva vzpínající se Čchi-linové, mytičtí jednorožci. Nahoře na zdi se tyčily dvě hlídkové věže, které vypadaly jako pavilony vznášející se ve vzduchu.

Podle otce je v paláci 9 999 místností. Tohle příznivé číslo značí délku trvání našeho císařství. Každá místnost je obložená

mramorem, každý sloup vykládaný nefritem a rubíny a jsou na něm vyřezaní draci. V komnatách dnem i nocí zní loutny a cittery a ženy žijící v paláci se odívají do šatů ve všech barvách duhy a nosí voňavé opasky.

A císař Tchaj-cung, pro něhož byly složeny všechny písně a postaveny všechny budovy... Zajímalo by mě, jestli obdržel žádost od mého otce. Povolá mě ke dvoru? Kdyby chtěl, snadno by mě našel, protože město si vede přesné zápisy o tom, kdo do něj vstoupí a u koho se ubytuje.

Konečně jsme dorazily do Čchingova domu, malé budovy z nepálených cihel a doškovou střechou. Sotva nás nevlastní bratr uviděl, řekl si o matčin měšec s penězi a naše šperky. Nechal nás u sebe jenom kvůli nim.

Tu noc jsem se v malé místnosti tísnila na bambusové rohoži s bratrovými dvěma konkubínami a osmi dětmi. Skoro jsem nespala. Před svítáním se ozvalo bubnování, jež dávalo lidem na vědomí, že se otvírá nedaleké Západní tržiště. Oblékla jsem se a tiše opustila Čchingův dům. Chtěla jsem vidět palác. Dovnitř jsem nesměla, ale třeba budu mít štěstí a zahlédnu císaře a podaří se mi s ním promluvit. Když mu připomenu, jak můj otec pomohl císaři Kao-cu a jeho dynastii, císař Tchaj-cung jistě splní moje přání a navrátí nám náš dům.

Hluk linoucí se z tržiště zahaleného mlhou připomínal bouři. Zůstala jsem ohromeně stát. Zarazilo mě, kolik je kolem lidí. Prodavači – v rukách zabité křepelky, králíky a hady – pronásledovali zákazníky, kupci se snažili davem protlačit vozíky obtížené štučky hedvábných látek, věštec obcházelí kolem s bambusovými kartami v dlaních a vířili mračna prachu.

Prodrala jsem se mořem lidí na Nebeskou ulici vedoucí k branám paláce. Stála před nimi armáda stráží a kontrolovala zástup vyslanců; všichni svírali v rukou propustku – žeton s emblémem ryby. Císaře jsem nikde neviděla.

Otočila jsem se a vrátila se do Čchingova domu.

Zvěsti z paláce se v bratrově domácnosti probíraly pořád. Lidé tvrdili, že císař k sobě povolá patnáct panen, takzvaných Vyvolených, které budou sloužit u jeho Vnitřního dvora. Přednost dostanou dcery z vysoce urozených rodin. Také pocházím z vysoce urozené rodiny, otec byl prefektem.

Doufala jsem, že mě císař povolá. Život v Čchingově domě nestál za nic. Bratr byl chudší než otcovi sluhové. Často jsme celé dny nic nejedli, a když jsem měla štěstí, vyšla na mě připálená rýže seškrábaná ze dna hrnce. Velkou sestru přinutili provdat se za chudého kupce z jihu, aby nebyla na obtíž. Malá sestra stále víc chřadla. Nakládala jsem zelí a prodávala je na trhu, abych získala peníze na její léky.

A pak se na mě usmálo štěstí. Před Čchingovým domem zazněly gongy a branou prošel muž s korouhví. Za ním stál kočár a muž, který vypadal jako přerostlá dýně. Byl tlustý, měl velké břicho a malou hlavu.

„Všichni poklekněte!“ zavelel, když se před ním shromáždili naši sousedé, bratr a matka držící v náruči Malou sestru. Rozvinul před sebou svitek s pozlacenými okraji, symbol císařova rozhodnutí.

Načež začal číst zpěvavým hlasem: „Osmého měsíce třináctého roku vlády Mírumilovné vyhlídky, já, císař Tchaj-cung, císař Číny, Jediný nade všemi, Porobitel Severu a Jihu, pán veškeré země a sedmi moří, tímto prohlašuji, že druhá dcera Wu Š'-chua, bývalé hlavy prefektury Šan-si, muže, jenž poskytl naší říši neocenitelné služby, byla vybrána jako jedna z patnácti panen, které vstoupí do Vnitřního dvora. Tímto jí uděluji své svolení.“

Napřed se ozvalo sborové lapání po dechu, pak mě lidé obklopili, aby mi poblahopřáli. Přetékala jsem štěstím. Otcovy prosby byly vyslyšeny a půjdu do paláce, jak si přál. Avšak úsměv mě přešel pokaždé, když jsem pohlédla na matku a Malou sestru. Musím je opustit a sestřička vážně stůně. Kdo se o ně postará, když budu pryč?

Později, když všichni odešli a sestřička usnula, sedla jsem si s matkou na lavičku. Otírala si uslzené oči.

„To jsou slzy štěstí,“ vysvětlovala.

Nevěděla jsem, co říct. Srdce jsem měla těžké. Stoupla jsem si za ni a masírovala jí ramena. Poslední dobou ji bolela záda a já se naučila, jak jí ulevit. Hnětla jsem ztuhlé svaly a srdce mi krvácelo. Byla jsem sklíčená a bezmocná. Neuměla jsem si představit, že se ráno probudím a neuvidím její tvář, anebo že před usnutím nezaslechnu její hlas. Že ji nebudu moci obejmout, anebo poslouchat její dech. Vší silou jsem svírala matčina ramena a krouživými pohyby palci masírovala její lopatky. Potom se moje ruce přesunuly na záda. Pod břížky prstů jsem cítila ochablou pleť a tvrdé kosti, pevné a uklidňující. Jako láska.

Tehdy jsem pochopila, že nás nikdy nic nerozdělí, ani palác ani hrob.

Zmírnila jsem tlak a jemně poklepala záda pěstmi. Jako vždycky se matka uvolnila a vydechla úlevou.

„Do měsíce si tě vyzvednou lidé z paláce a začneš nový život,“ řekla.

Rozhlédla jsem se po nevelkém dvorku obklopeném rozpraskanými zdmi. Z dřevého vědra vytékala šlichta pro prase a pomalu tvořila louži. Poblíž brány stálo polámané vřeten a ohniště na vaření postavené z bláta. Tohle místo není mým domovem, nýbrž připomínkou toho, co musím udělat pro svoji rodinu. Musím pomoci matce a sestře dostat se z tohoto příšerného brlohu a postarat se o ně. Mám tu možnost, protože mě císař povolal do svých služeb. Kdyby se mi podařilo získat jeho přízeň, mohla bych požadovat navrácení rodinného majetku. Třeba by se mi dokonce povedlo splnit otcovo přání a naplnila bych tím svůj osud – stala bych se nejmocnější vládkyní Číny.

Postavila jsem se před ni. „Budete se o sebe řádně starat, matko?“

„Budu.“ Něžně mě přitáhla blíž k sobě a zahleděla se na mě. „Mei, jsi odkázaná sama na sebe. Nemáš nikoho, kdo by ti po-

mohl, a ve tvém srdci se skrývá příliš mnoho kovu a málo vody. Máš představu o tom, co je císařský dvůr zač?”

Věděla jsem, že ji moje slova neutěší, přesto jsem řekla: „Pamatuješ, jak mě otec nutil číst dílo velkého Sun-c’e? Jednou mi vysvětloval rozdíl mezi obyčejným bojovníkem a dobrým bojovníkem. Citoval tehdy mistrova slova a přiměl mě, abych si je zapamatovala. ‚Zvednout pírko není důkaz velké síly. Vidět slunce a měsíc není důkaz ostrého zraku. Slyšet dunění bouře není důkaz výborného sluchu.‘“

„Aha,“ přikývla matka. „Chceš se stát dobrým bojovníkem.“

„Ne, matko,“ usmála jsem se. „Budu chytrým bojovníkem. Takovým, který nejenom vyhrává, ale vyhrává snadno.“

S těmito slovy jsem ji objala.

Rok 639 po Kr.

Třináctý rok vlády Mírumilovné vyhlídky
císaře Tchaj-cunga

podzim

3

Patnáctého dne devátého měsíce pro mě přijela palácová eskorta v kaštanových kápích. V celé své kráse, v sukni barvy růžových pivoňek, bílých kalhotách a zelené blůze jsem nasedla do kočáru s modrou střechou. Matka stála poblíž a otírala si tvář. Vyprovázela mě sama. Malá sestra zemřela. Koně se dali do klusu a já slyšela matčino tiché volání. Vzdálenost mezi námi narůstala a její nehybná postava, zahalená v temně zeleném hedvábí, se zmenšovala, až mi úplně zmizela z očí. Jen její hlas, slabý ale zřetelný, mi dál zvonil v uších.

Znovu se shledáme, a až se tak stane, postarám se, aby jí nic nechybělo a neměla se čeho bát. Utřela jsem si slzy a opřela se. Uvnitř kočáru panovalo šero. Muž, který mě doprovázel, zavřel okénko. Říkali mu Kapitán a polovinu jeho obličeje hyzdilo fialové mateřské znaménko.

Zdálo se mi, že cesta trvá věčnost. Vyjeli jsme z Čchingova dvorku, kde štěkali psi a kdákaly slepice. Vyšli jsme se ulicí

k hlučnému Západnímu tržišti, kde lidé smlouvali a prodavači vykřikovali: „Nudle! Nudle!“ Nato jsme se dostali do mnohem tišší oblasti, kde se ozývaly taoistické chvalozpěvy. Nevěděla jsem, co znamenají, a ani mě to nezajímalo. Taoismus je oficiálním náboženstvím naší říše. Císař tvrdí, že je založil jeho předek Lao-c'. Ve Wen-šuej jsem žádný taoistický klášter neviděla, zato v hlavním městě jsou všude.

Vtom ke mně dolehly dva hlasy mého doprovodu. Pozorně jsem poslouchala. Zajímalo mě, o čem si povídají, ale kvůli kodrcání kol jsem špatně slyšela. Chtěla jsem se zeptat, jestli už vyzvedli ostatních čtrnáct Vyvolených, které císař povolal. Anebo bych měla prohlásit něco pozoruhodného, co by stálo za zapamatování, abych na ně učinila příznivý dojem? Hodilo by se mít v paláci přátele.

Kočár se naklonil dozadu a já cítila, jak mi zadek klouže po červeném polštáři. Vjížděli jsme na most. Přidržela jsem se okenního rámu. Kočár zpomalil a pak se prudce rozjel dolů. Zase jsem se napřímila. Venku klusalo víc koní. Znělo to, jako bychom se blížili k bulváru poblíž Nebeské ulice. Brzy projedeme branami paláce. Zpotily se mi dlaně.

Mysli na otce, připomínala jsem si. Mysli na jeho sen a výchovu. Nezklam ho, a až si získám panovnickou náklonnost, otec na mě bude hrdý. Získám zpátky všechno naše jmění a vzorně se postarám o matku.

Zhluboka jsem se nadechla. Kočár zastavil. Musíme být před branou, kde stojí kamenná zvířata. Kapitán oznámil můj příjezd. Ozval se dusot mnohých kroků a brána se otevřela. Naklonila jsem se dopředu, připravená se zvednout a vystoupit.

Avšak kočár pokračoval v cestě a ke mně dolehla směsice hlasů. Padaly dotazy na zdraví, někdo řval na písaře, aby si pospíšili. Muži se radili ohledně daní. Znovu jsem se opřela. Tohle je Vnější palác, kde úřadují ministři. Nakonec kočár vjel do tiché oblasti, kde z dálky zazníval křik ptáků.

Opět jsme zastavili.

„Ven!“ vyštěkla zvenku hrubě nějaká žena.

Do jedné ruky jsem popadla sukni, druhou jsem otevřela dvířka, a vyskočila z kočáru.

Jasně odpolední slunce mě oslepilo. Zamrkala jsem a zůstala stát uprostřed dlážděné pěšiny. Předě mnou byly řady domů s modrými střechami a červenými sloupy. Sloupy, kulaté a vysoké, působily majestátně, a špičky střech se v rozích elegantně stáčely vzhůru. Ale když jsem se podívala pozorněji, všimla jsem si, že některé sloupy jsou popraskané a je vidět tmavé dřevo.

Vládlo tu ticho. Odnikud se neozývalo veselé chichotání ani zvuk citer. Za zamřížovanými dveřmi se mihl stín a vykoul ven. Sledoval mě.

„Tudy,“ ozval se za mnou znovu drsný hlas, až jsem nadskočila úlekem. Žena byla sama. „Odvedu tě do tvého pokoje.“

Stará kulhavá služka mě vedla po úzké stezce vedoucí mezi jilmy. Ramena jí poklesávala a zase se zvedala, připomínala loďku těsně před převrnutím. Mimoděk jsem si vzpomněla na matčina ztuhlá záda. Nabídla jsem stařeně, že ji podepřu, ale zamračila se na mě a zlostně mávla rukou.

Ve stínu bylo chladněji. Skrz řídnoucí listí bylo vidět světlo linoucí se od kanálu. V dálce stál osamělý pavilon jako vybledlý šedý deštník. Pokoušela jsem se zapamatovat si jeho polohu, abych ho mohla v budoucnu prozkoumat, ale stezka se zákeřně vinula všemi směry, jako by chtěla prověřit moji paměť. Brzy jsem nedokázala říct, jak daleko od brány vlastně jsme. Kráčely jsme kolem prázdných záhonů a kolem zeleného jezírka, na jehož hladině chřadl lotos, a přešly jsme přes dva chatrné dřevěné můstky. Mířily jsme k topolovému háji. Za ním se táhla vysoká šedivá zeď, připomínající závěs. Zaváhala jsem. Najednou mi bylo smutno. Za zdí roste les a za lesem leží můj domov a žijí lidé, které jsem nazývala svou rodinou.

Vzpamatovala jsem se a pospíchala za služkou, už byla notný kus přede mnou. Vstoupily jsme do velkého uzavřeného are-

álu a přešly nádvoří. Služka mě zavedla do místnosti, kde na podlaze seděla skupina dívek v mém věku, třináct, čtrnáct let. Barvy jejich šatů byly stejně křiklavé jako růž na tvářích.

Způsob, jakým se napařovaly, mi připomínal Velkou sestru – vždycky se chovala jako noblesní dáma. Často mě napomínala, abych si zakryla ústa, když se směju, a nabádala mě, abych kráčela, jako když nesu na hlavě podnos s ovocem. Lezla mi tím dost na nervy, a teď tu takových budu mít čtrnáct.

Jedna z dívek, ta s očima tvaru mandlí, se zvedla a upřeně mě studovala. Napřed se podívala na můj obličej, potom na šaty a nakonec na boty. Zahanbeně jsem zahýbala prsty u nohou. Její střečičky byly ušité ze silného červeného brokátu a skvěla se na nich složitá květinová výšivka vyvedená žlutou nití, zato moje byly z obyčejného plátna. Než otec zemřel, nosila jsem střečičky zdobené zlatými lístky a nefritovými kroužky. Každý z nich stál víc než cokoliv, co měla ta dívka na sobě.

Rozpomněla jsem se na slušné vychování. „*Wu an.*“ Uctivě jsem se uklonila. Dobré odpoledne.

Pouze kývla hlavou, jako by se mi cítila nadřazená.

„Odpust, že se ptám, ale ty jsi nová Vyvolená?“ zeptala jsem se a snažila se, aby to vyznělo mile.

„Všechny jsme nové Vyvolené, které si císař letos vybral,“ odpověděla a zvedla bradu. „Ale já přijela už před třemi dny, dřív než vy ostatní.“

Ráda bych se jí zeptala, jestli se už setkala s císařem, ale odcupitala k dívce sedící poblíž ní, sklonila se k jejímu uchu, zakryla je dlaněmi a něco jí šeptala. Výmluvně se dívala na moje botky. Ani jsem ji nepotřebovala slyšet. Věděla jsem, co říká. Žáda mi ztuhla a tváře zahořely ponižením.

Otočila jsem se, abych si prohlédla nové prostředí. V žalostně malé a strohé ložnici byl jediným kouskem nábytku nízký stůl, u něhož Vyvolené seděly. Holé stěny nezdobil jediný obrázek. Slavný palác působil ubožejším dojmem než byty služebnictva u nás doma.

Dvě služky přinesly podnosy a misky s večerí: několik bambusových výhonků, pár sojových bobů, kus tykve a dva bochánky z kukuřičné mouky. Maso žádné. Byla jsem zklamaná a nepříjemně překvapená. Ve Wen-šuej jsem měla maso a vejce ke každému jídlu.

Když se snesla noc, v místnosti se setmělo a dívky se proměnily ve zmeť stínů. Natáhly se na podlahu, kde spaly na malých rohožích z bambusu. Rozhlédla jsem se kolem sebe. V rohu zbyla volná rohož. Rozložila jsem ji a položila se na ni.

„Uvažovaly jste někdy o tom,“ spustila dívka s mandlovýma očima, o které jsem se později dozvěděla, že pochází z rodiny Sü, žijící v hlavním městě. „jak císař vypadá?“

Takže se s ním ještě nesetkala. Zato se zdálo, že se ujala velení. Mluvila panovačným tónem a ostatní děvčata ji obletovala. Nazývaly ji Starší sestrou Sü, přestože nebyla starší a jako sestra se nechovala.

„Jeho pleť se prý leskne jako zlato,“ odpověděla Vyvolená s plochým nosem, ležící vedle mě. „Taky se mu dostalo převeliké moudrosti. Je silný jako hřebec a...“

„Má srdce lva,“ dodala jiná.

Následovalo spiklenecké zachichotání.

Jejich vtípkování jsem nerozuměla, zato tón hlasu potvrzoval moje podezření, že nejsem jediná, kdo přijel s odhodláním získat císařovo srdce.

Špatně jsem spala a probudila jsem se před svítáním. Sledovala jsem ostatní, jak balí rohože. Napodobila jsem je a postavila tu svoji do rohu. Dívky se usadily před bronzová zrcadla, červenily si líčka, vytrhávaly obočí a vlasy vyčesávaly do obláčkového drdolu, směšného účesu, kdy se jim stočené prameny vlasů volně kupily na hlavě jako černá oblaka. Já se oblékla, otřela jsem si obličej a byla jsem hotová.

„Setkáme se dnes s císařem?“ zeptala jsem se dívky vedle sebe. Chtěla jsem nějak navázat hovor, ale ona se dál věno-

vala zkrášlování a odmítala si povídat. Protože jsem neměla nic jiného na práci, jednoduše jsem sledovala svoje nové družky.

Vtom jedna z nich vykřikla a zděšeně ukázala na pupínek na své tváři. Ostatní k ní přichvátaly, ohromeně lapaly po dechu a sténaly, jako by jí na nose vyrostl nádor.

Vyšlo slunce a zalilo místnost zlatavou září, jež proudila dovnitř otevřenými dveřmi. Přišla za námi žena s vlasy vyčesanými do tvaru mušle a vyhnala nás na nádvoří, kde nám udělila ranní lekci dvorské etikety.

„Správné chování, zdvořilost a poslušnost,“ spustila. Kráčela před námi a špička mušle vytvořená z vlasů se riskantně zachvěla při každém jejím kroku. „Ačkoliv tato slova zní různě, mají jediné jméno a tím je ctnost. Noste je jako své nejjemnější šaty, noste je jako zlatý šperk, naličte se jím jako tím nejjasnějším barvivem, protože je to vaše ctnost, podle níž budete souzeny, a poslušností bude poměřována vaše čest.“

Musely jsme ta tři slova třikrát zopakovat a ona nás pak zasvětila do detailů každodenních dvorských rituálů, protokolů, etikety a zákazů. Jakmile skončila, vrchní eunuch, muž s holou hlavou, prohlásil: „Když překročíte pravidla a porušíte zdejší klid, čeká vás trest – dvacet ran silnou rákoskou, anebo hůř – pošlou vás do Ledového paláce.“

Otec mi o něm vyprávěl. Pod tímto vznešeným názvem se ukrývalo zdejší vězení, poslední místo u dvora, kde by si dáma přála být. Kromě karabáčů a mučících nástrojů tam mají místnost plnou hadů, vyhrazenou pro ty nejtěžší hříšníky.

Ve chvíli, kdy vrchní eunuch dokončil svou řeč, mi slunce nemilosrdně pražilo do hlavy. Skupina eunuchů nám přinesla košíky s nitěmi a jehlami a hromadu kapesníků. Žena s lasturou nám oznámila, že je musíme do pěti dnů vyšít, a propustila nás. O setkání s císařem nepadlo ani slovo.

„To je všechno? Pět dní budeme jenom vyšívát?“ S rukama plnými kapesníků jsme se vrátily do ložnice.

Pokud mi bylo známo, tak vyšívání je řemeslo, při kterém si ženy mohou bez skrupulí procvičit bodání – nejenom do látky, ale i do lidí. O vyšívacích technikách jsem slyšela od Velké sestry, ale nikdy mě nezajímaly, a matka mě do vyšívání nenutila.

Dívka Sü, ta s mandlovýma očima, na mě pohlédla. „Pojďme, Vyvolené, prohlédneme si výšivku na vzorovém kapesníku.“ Shromáždila nás kolem sebe. Já se posadila do druhé řady proti ní. „Začneme koroptví. Tady je ukázka. Podívejte se na ten saténový steh na peří. Není nádherný?“

Děvčata horlivě příkyvovala a hladila koroptvi ocas.

„Koukněte se, jak jsou ty stehy pevné.“

„A jak se lesknou nitě!“

„Nuže, dáme se do práce,“ nařídila dívka Sü a rozdala nám kapesníky.

Zírala jsem na slabý obrys nakresleného ptáka. V pravé ruce jsem svírala jehlu, která mi připadala jako kluzký úhoř. Při-krčila jsem se, opatrně ji stiskla mezi palcem a ukazováčkem a pustila se do vyšívání.

Brzy mě bolely oči, tuhla mi šíje a prsty mi kroutila křeč. Hlavou se mi honilo plno zběsilých myšlenek. Kdy uvidím císaře?

A měla jsem hlad. Postrádala jsem oběd.

„To jsem slyšela od vrchního eunucha, když jsem před několika dny přijela. Povídal, že když chceš vidět císaře, musí si tě napřed předvolat,“ vykládala důležitě dívka Sü.

Udiveně jsem zvedla hlavu. Domnívala jsem se, že když jsem v paláci, nebude potíže se s ním setkat. Třeba nás nechá nastoupit na nádvoří, bude se před námi procházet a klást nám otázky podobně jako když otec přijímal písaře. Ale třeba má pravdu. Jediný nade všemi, pán větru a písku, panovník těch, kteří létají, i těch, co kráčí, se musí vyhýbat očím ostatních.

„Koho si nechá předvolat jako první?“ zeptala se dívka s pupínkem a rozhlédla se kolem sebe. „Je nás patnáct.“

„Podle mě bude postupovat podle věku, původu nebo postavení našich rodin,“ odpověděla dívka Sü.

Nato vypuklo vzrušené štěbetání. „Potom bys měla být první ty,“ řekla jedna a ukázala na druhou. „Kdepak. Myslím, že to budeš ty,“ dodala jiná.

Hovořily spolu zdvořile, avšak z očí jim koukal neklid a napovídal, že jsou spíše soupeřky než opravdové přítelkyně.

„Jestli nás povolá podle původu, neměl by jako první přijmout dámy s titulem?“ zeptala jsem se. Každý v říši ví, že císaři slouží mnohé urozené ženy.

„Myslíš Čtveřici dam a Dvorní dámy?“ Dívka Sü pohrdavě mávla rukou. „Třeba nejprve povolá je a po nich nás.“

„Jenže jich je příliš.“ Moje poznámka ji rozladila. Bylo vidět, že nemá představu, kolik je v paláci urozených dam. „Pokud tedy máš na mysli dámy všech devíti stupňů.“

Podívala se na mě a pak na kapesník ve své ruce. „Devíti stupňů?“

„Ano.“

Nejvyšší ze všech urozených dam byla císařovna, panovníkova žena, ale ta loni zemřela, a tak se císařovými manželkami staly dámy druhého stupně, kterým jsme říkaly Čtveřice dam. Dámy třetího stupně vešly ve známost jako Dvorní dámy. Následují Krásky, dámy čtvrtého stupně; Půvabné, dámy pátého stupně; Talentované, dámy šestého stupně; Pao-lin, dámy sedmého stupně; Jü-nu, dámy osmého stupně a Cchaj-nu, dámy devátého stupně.

„Kde ses to naučila?“ vyzvíдалa dívka Sü, aniž ke mně zvedla hlavu.

„Z knihy Suej.“

„Jaká kniha?“

Možná dívka Sü stejně jako Velká sestra nerada čte, anebo neumí číst vůbec. Četba bývá koneckonců výsadou urozených chlapců. Mnoho žen, včetně těch urozených, tohle privilegium nemá. Ale mně otec poskytl všechny druhy knížek:

historické, Konfuciovu *Knihu písni*, básně, rapsódie, i *Umění války* z pera Sun-c'e. Ráda jsem si v nich četla. „Historická. Popisuje dějiny Dynastie Suej. Píše se tam, že ženy jsou v paláci seřazeny do devíti stupňů, stejně jako ministři ve Vnějších paláci. Císař Kao-cu si osvojil stejný systém, když založil svoji dynastii.“

Dívka Sü zamračeně mávla rukou. „V pořádku. Dámy devíti stupňů. Tak jsi nás poučila. Pár žen nás předběhlo.“

„Kdepak pár! Každý stupeň sestává z odlišného počtu žen. Úplně nahoře je Čtveřice dam, Dvorních dam je šest. Následuje střední stav – dámy čtvrtého, pátého a šestého stupně. A potom nižší šlechta – dámy sedmého, osmého a devátého stupně. Těch je na každém stupni dvacet sedm.“

Vyvolené na mě ohromeně zíraly s otevřenou pusou. Dívka Sü nervózně škubala nití a tvářila se rozčarovaně. „Dvacet sedm dam nízkého původu? Kolik je urozených dam celkem?“

Rychle jsem počítala. „Sto osmnáct.“

Dívka Sü se zarazila. Jiné upadla jehla.

„Víš to určitě?“ vzpamatovala se dívka Sü. „Sto osmnáct urozených dam?“

„Ano,“ přikývla jsem. Armáda císařových žen. Vzápětí se mi sevřel žaludek, když mi došlo, jak obrovské je to číslo.

Kdyby císař s každou z nich strávil jen jedinou noc, trvalo by mu to víc než tři měsíce. Kdyby si poručil druhé kolo, bylo by měsíců sedm. A kdyby byl se svými nocležnicemi spokojený, potrvá minimálně rok, než si pošle pro jednu z nás.

„To mi nikdo neřekl. Zajisté toho víš mnohem víc než my,“ povzdechla si dívka s pupínkem.

„Víš, nechtěla jsem ti to říkat.“ Dívka Sü obrátila svůj kapesník a dotkla se stehů. Vadilo jí, že mi ostatní Vyvolené věnují pozornost. „Vrchní eunuch mi povídal...“ Spiklenecky mávla na svoje družky, aby se k ní naklonily, a přešla do šepotu.

Skoro jsem viděla zeď, kterou kolem mě staví, aby mě oddělila od ostatních. Zamračila jsem se a protáhla nit látkou. Bylo

mi jedno, jestli mě má ráda nebo ne, ale chtěla jsem vědět, co jim říká.

„Skutečně? Tři sta žen?“ zhrozila se dívka s pupínkem.

„Jakých tři sta žen?“ zeptala jsem se. Vtom jsem pochopila – Vyvolené, které přišly před námi.

„Čekají tu už roky. Některé i deset let, ale nikdy nedostaly pozvání.“ Dívka Sü se na mě podívala. Tvářila se vítězoslavně.

„Nikdy se s císařem nesetkaly?“ podivila se jedna z dívek.

„Ne. Vrchní eunuch povídal, že jim zbělely vlasy a čas jim vyryl vrásky do tváří, ale císaře nezahledly ani koutkem oka.“

Tu noc jsem ležela na rohoži a třeštila oči do tmy. Budu tady tvrdnout, dokud úplně nezešedivím, jako staré Vyvolené? Odmlátala jsem se s tím smířit. Nepřipustím, aby se přání mého otce proměnilo v prach. Navíc potřebuju získat zpátky náš dům, abych mohla matce navrátit pohodlí, na jaké byla zvyklá.

Jestli si mě císař nepředvolá, vypravím se za ním sama.

V paláci už jsem. Stačí se tu jen porozhlédnout, zjistit, kde leží panovníkova komnata, a představit se mu. Nikdo mě nezastaví.

Čekala jsem, dokud všechny dívky neusnou. Potom jsem vstala a opatrně zvedla dubovou závoru na dveřích. Se skřípěním se otevřely. Ovanul mě vzduch tak studený, až mi zaslzely oči. Jedna z dívek se zavrtěla a já se zarazila. Když jsem se ujistila, že dál nerušeně spí, vyklouzla jsem ven a zavřela za sebou.

Nádvoří pokrývala tenká vrstva jinovatky, v měsíčním světle třpytivá jako tapisérie s vetkanými stříbrnými vlákny. Před naší ložnicí stály dva sloupy jako dva mlčenliví ostražití obři. Vítr vyhazoval do vzduchu hrsti spadaného listí, jež stoupalo k temné obloze.

Zaslechla jsem kroky. Ze střežené budovy nebylo možné utéct.

Rok 640 po Kr.

Čtrnáctý rok vlády Mírumilovné vyhlídky
císaře Tchaj-cunga

jaro

4

Měsíce plynuly a předvolání od císaře nepřicházelo. Zjistila jsem, že žiju na dvoře Jie-tching, ležícím na východ od Vnitřního dvora. Byl to domov starých i nových Vyvolených, zavržených dam, otrokyň a mnohých nešťastných žen, na každém kroku hlídaných strážkyněmi, které byly dvakrát větší než já. Když jsem se vydala na sever a zašla dostatečně daleko, uviděla jsem na opačné straně zdi mohutné stromy v Zakázaném parku. V jižní části dvora, poblíž kopce, stály budovy z šedých cihel, kde bydleli eunuši, a Ledový palác. V této oblasti nebyly žádné zahrady a pavilony. Vládl tu nepřírozený klid, jako by i ptáci odmítali sem vstoupit.

Dámy s titulem žily na opačné straně zdi, ve skutečném Vnitřním dvoře. Císař tam samozřejmě prodléval s nimi. Dělili nás tak vysoké zdi, že i kdybych si stoupla na špičky nebo vylezla na strom, nespátřila bych tvář muže, který by mohl změnit budoucnost mé rodiny.

Zabředla jsem do únavné rutiny, jako když kámen spadne do řeky. Vstala jsem před svítáním, nasnídala jsem se a pustila

se do vyšívání. Čekala na mě nekonečná zásoba všemožných kousků: šaty, tuniky, šály, sukně, boty, rukávy, vesty a kalhoty. Bylo mi řečeno, že všechny patří urozeným dámám žijícím ve Vnitřním dvoře. Sotva jsem dokončila jedno, strčili mi do rukou druhé. Nesměla jsem si udělat přestávku, a když jsem polevila, dočkala jsem se ostrého pokárání od eunuchů, kteří nás hlídali. Co se vyšívání týče, časem jsem se stala mnohem zručnější, a když eunuchové porovnali moje dílo s prací ostatních děvčat, neshledali žádný rozdíl.

S ostatními jsem málokdy promluvila. Bavily se jen o pleťových krémech, anebo jak si nakreslit znaménko krásy. Navíc se dívka Sü začala zajímat o můj přízvuk. Kdykoliv jsem něco prohodila, ušklíbla se a začala mě posměšně napodobovat. Ostatní se chichotaly. Narodily se v hlavním městě, a tak hovořily místním lehoučkým dialektem. Zato moje nosová intonace jasně svědčila o tom, že jsem z venkova. Rozhodla jsem se to změnit. Kdykoliv jsem dostala příležitost, tiše jsem si procvičovala mandarínštinu. Brzy jsem mluvila jako ony, a tak pozbyly důvod si mě dobírat. Ale dál jsem sedávala v koutku a připadala si jako jelen ve stádu koní, z nějž moje odlišnost trčela jako parohy.

Stýskalo se mi po rodině. Každý den jsem si dělala starost o matku. Co když jí Čching odmítne dávat jídlo? Co když ji bije? Kdo ji ochrání? Dále mě trápily vzpomínky na otce. Jak je asi vysoká tráva před jeho hrobem? Zklamala jsem ho? Když jsem si vzpomněla na rodiče, kdykoliv jsem si uvědomila, jak moc mě matka potřebovala, stěží jsem dokázala spát. Moje zoufalství narůstalo.

Potřebuji, aby mě císař povolal.

Jednou ráno jsem si šla pro vodu, abych si opláchla obličej. Vtom na mě zavolala jakási žena: „Ty jsi tu nová!“

Všimla jsem si jí už dřív. Byla vždycky sama, stejně jako já. Sedávala u nízkého psacího stolku v pavilonu. Ačkoliv nevy-

padala staře, měla bílé vlasy; dosahovaly až k pasu, a když se skláněla nad stolem, vypadala jako zasněžená.

„Máš s nimi nějaké potíže?“ Podívala se na dívku Sü, která kolem nás prošla spolu s ostatními Vyvolenými.

„Proč se ptáte?“ Možná si všimla mého neštěstí, anebo slyšela, jak mě ostatní děvčata pomlouvají.

Usmála se a zastrčila si kapesník do kapsy. „Nežije se tu snadno, obzvláště když máš nepříjemné spolubydlící.“

Položila jsem umyvadlo na zem a posadila se na okenní římsu. „Souhlasím.“

„Přece víš, proč tě nesnášejí. Nebo snad ne? Jsi z nich nejchytřejší.“ Něco na stole kreslila a u nohou jí stál koš s nevyšitou látkou.

Její slova mi lichotila. „Jak to víte?“

„To je moje tajemství. Ale vidím, že jsi mnohem hezčí, než říkají.“

A ona zase umí říkat ta správná slova. „Jste velmi laskavá,“ odpověděla jsem. Doma jsem se nestarala, jak vypadám, ale po všech těch měsících s Vyvolenými jsem pochopila, že krása je důležitá. Přesto mě nudilo trávit hodiny tím, že si vtírám do obličeje bílý krém.

Žena, která mě oslovila, byla nesmírně krásná. Líbily se mi elegantní oblouky jejího obočí a malá, třešňově červená ústa. Čelo zdobily sněhobílé prstýnky a důmyslně vyčesané prameny vlasů na každé straně hlavy připomínaly ouška lišky.

„Kolik ti je let? Patnáct?“ Uhladila na desce stolu svitek, jež v rozích zatížila inkoustovým kamenem, inkoustovými tyčinkami a kaligrafickým perem s motivem bílých mračen a červených pivoněk.

„Třináct.“ Většině Vyvolených bylo čtrnáct – další důvod, proč jsem nezapadala. První měsíční krvácení se ke mně dostavilo pouhý měsíc před odchodem do paláce. Moje tělo se měnilo a bolela mě ňadra, avšak pořád jsem měla štíhlou postavu dívky.

„Jsi tak mladá,“ povzdechla jsem si. „Říkají mi Klenot.“

„Já jsem Mei.“

„Z rodiny Wu.“

„Vy znáte moji rodinu?“ Nemohla jsem být hrdější.

„Slyšela jsem eunuchy, jak se o tom baví, když probírali, kdo by měl být povolán.“

„Povolán? Setkala jste se s císařem?“

Zavrtěla hlavou, aniž ze mě spustila zrak. Její oči se podobaly kočičím. Nedalo se z nich nic vyčíst. Bedlivě mě sledovala, ale nepřipustila, abych já sledovala ji. Zajímalo by mě, na co myslí.

„Jak dlouho tu jste?“ zeptala jsem se.

„Dost.“ Zvedla ze stolu kaligrafický štětec.

„Z toho, co říkají ostatní, se zdá, že tu budeme čekat věčně. Nelíbí se mi to. Čekání považuji za ztrátu času.“

„Existují způsoby, jak předvolání urychlit.“

„Opravdu? Jaké?“

Namočila štětec do rozpuštěné tuše a levou rukou si přidržela pravý rukáv. „Třeba když máš u dvora vlivného příbuzného.“ Otřela štětec o inkoustový kámen, aby ho zbavila přebytečné barvy a rychlými tahy se pustila do malování. Ruku měla jistou, tahy hladké a tenké. Záhy mi před očima rozkvetl velký květ. Jejím dovednostem se nedalo nic vyčíst. Byla zručná malířka. „Někoho skutečně mocného. Ministra prvního nebo druhého stupně, který dostane příležitost opěvovat před císařem tvoje půvaby. Pokud ho správně navnadí, jistě zatouží tě vidět.“

„Aha, styky.“ Samozřejmě, takhle to na světě chodí. Lidé s dobrými konexemi dostávají dobré příležitosti. Lidé bez známostí utřou nos. „Jde to i jinak?“

Podívala se na mě. „Podplat eunucha, který císaři vybírá noční společnice. Až dostane možnost, pošeptá císaři do ucha, jak jsi krásná. Když v něm probudí zvědavost, císař tě pozve k sobě.“

Málem jsem zasténala. Nemám nic cenného, co bych mohla použít. Dokonce ani přívěsek z nefritu nebo stříbrný náramek.

„Nechtěla jsem tě rozčítit, má přítelkyně.“ Položila štětec. „Ještě něco ti povím. Každý rok císař přijímá dárky k narozeni-

nám od svých konkubín, včetně těch ze dvora Jie-tching. Když mu věnuješ něco mimořádného, třeba tě odmění přijetím.“

„Dopřavdy?“ nadchla jsem se. „Jaký dárek máte na mysli?“

„Něco jedinečného.“

„Jak jinak, že?“ Darů musí panovník dostávat tisíce. Jak by mohl přitáhnout jeho pozornost jeden jediný? „Co mu dámy například daly?“

„Zlaté nebo drahé hračky, šperky, hedvábné róby, dokonce i lapis lazuli. Já mu jednou věnovala koně.“

Koně! Jedno z nejcennějších zvířat v říši. Vzpoura proti dynastii Suej stála život mnoha vzácných ořů. V dobách míru byli koně opečovávaní a toužil po nich každý muž. Dobyvatel císařova formátu jistě chápal jejich cenu. „Přesto vás nepovolal?“

Klenot zavrtěla hlavou.

„Když nemá zájem nás vidět,“ zakabonila jsem se, „proč si každý rok zve panny do paláce?“

Žena si povzdechla. „K tomu ti můžu říct jenom to, že císař je sběratel.“

„Sběratel?“

„Generál není generálem, když nemá žádné vojáky. Co by to bylo za císaře, kdyby nemohl mít každou ženu, kterou si zamane?“

Nerada bych se považovala za sbírkový předmět, jako byla kostěná relikvie mé matky. „Takže kdyby ho zaujal dárek, pozve k sobě kteroukoliv z nás?“

„Přesně tak,“ přikývla a pohlédla na skupinu žen kráčejičích ke kanálu pro vodu. „Ale musím ti říct ještě něco – v uplynulých sedmi letech na něho žádná z nás dojem neudělala.“

Ženy přišly blíž. Nepoznávala jsem je. Byly to nejspíš Vyvolené z předchozích let. Jejich bílé šaty se třepotaly ve větru. Podívaly se na mě a zamračily se.

„Vědí ostatní o dárcích?“

„Nežijí pro nic jiného. Těší se na císařovy narozeniny a příležitost ho oslnit. Takové jsme všechny. Jakmile nás císař poctí svou

přízní a udělí nám titul, odstěhujeme se do Vnitřního dvora, budeme dostávat měsíční apanáž, krásné šaty a chutné jídlo. Už nebudeme muset vyšívat ani prád. Možná dostaneme služku, která nás bude obskakovat. Kdo by si něco takového nepřál?“

Musela jsem s ní souhlasit. Vyšívání je otročina. „Co mu le-tos věnujete vy?“

Zavrtěla hlavou. „Zatím nevím.“

Měla jsem pocit, že především není ochotná podělit se o svůj nápad, což jsem jí nemohla zazlívat. Určitě si zoufale přeje udělat na císaře dojem a přestěhovat se ke skutečnému dvoru.

Sledovala jsem, jak dokončuje obrázek květu. Černá pivoňka. Připadala mi podivně líbivá. Byl čas odejít. Zvedla jsem umyvadlo a poděkovala jí za rozhovor.

Od té doby jsem zaběhla do pavilonu ještě mnohokrát. Kle-not nebyla jako moje spolubydlící. Nebyla užvaněná. Vždycky působila vyrovnaně. Často ustrnula na místě a setrvala bez pohybu, čímž mi připomínala postavy na svých malbách. Byly to jen její kočičí oči, hluboké a neproniknutelné jako zelená hladina rybníka, co mě přinutilo položit si otázku, jestli stejně jako já nezakusila v životě velkou bolest. Ale nevyzvíдалa jsem. Řídila jsem se Konfuciovou radou: „Přátelství mezi muži je čisté jako voda.“ Věřila jsem, že to platí i pro ženy.

5

O císařových narozeninách se brzy doslechly i nové Vyvo-lené. Každý den probíraly, jaký dají panovníkovi dárek. Čím víc se onen slavný den blížil, tím hovory nabíraly na na-léhavosti. Jedna z dívek se zmínila, že se poradí se svou rodi-nou. Jiná prohlásila, že jí rodina pošle zlato a stříbro. Zdálo se, že jejich štědrost nemá žádné hranice.

Některé Vyvolené pilně pracovaly na svých výšivkách. Praly se o barevné nitě a snažily se schovávat svoje návrhy, aby od nich ostatní nečerpaly inspiraci. Často jsem se v noci probudila a spatřila stíny, hrbící se u olejových lamp, a pilně kmitající ruce, které se oháněly jehlou.

Seděla jsem před bronzovým zrcadlem a hleděla na svůj obraz. Možná mám jedinou šanci, aby si mě někdo všiml. Musím vymyslet originální dárek, na který nikdo nezapomene.

Čím bych měla císaře obdarovat?

Není nic podivuhodného, co by již neviděl, neexistuje nádhera, již by se nedotkl, cena, kterou by nevyhrál. Může mít, co si zamane. Nestará se, jaké dostal poklady, ani kdo mu je věnoval. A jestli se nemýlím, co se dvorního protokolu týče, pak jediní lidé, kteří dary uvidí, budou dvorní zapisovatelé. Ti mohou jednotlivé věci zašantročit nebo připsat někomu jinému, a císař se nikdy nedozví, kdo mu co dal. Pokud ho to vůbec zajímá.

Třeba bych o něm neměla smýšlet jako o vladaři, jemuž patří celá říše, ale jen jako o muži. Co by takový muž mohl chtít?

Spoustu věcí – malých i velkých. Drahých i laciných. Jenže já si nemůžu nic z toho dovolit.

Vzpomněla jsem si na Sun-C'e. Jak by se zachoval, kdyby byl na mém místě? Co by mi poradil? „Veškeré válečnické umění je založeno na klamu,“ prohlásil. Což mi nepomohlo. Potřebovala jsem nápad na vtipný dárek. Obdarovávání není válčení a útočné strategie mi k ničemu nejsou. Počkat... Neříkal, že před útokem je třeba nepříteli předhodit nějakou návnadu a patřičně ho nalákat?

Návnada...

Dostala jsem nápad.

Týden před císařovými narozeninami přišli eunuchové vybrat dárky. Byly mezi nimi kapesníky se stříbrnými obrubami, opasky vykládané nefritem, sáčky s voňavými bylinami s výšivkou květin a mandarínských kachen, symbolů lásky, a vesty

s draky a Fénixy. S nejdražším dárkem vyrukovala dívka Sü. Věnovala panovníkovi dva rohy z nosorožce s pozlacenými špičkami. Zabalila je do kusu červeného hedvábí, které vyšila, a balíček opatrně předala eunuchům. Já ten svůj zastrčila úplně dospod.

Potom jsme čekaly.

„Co jste dala císaři?“ zeptala jsem se Klenot to odpoledne v pavilonu.

Skláněla se nad stolkem a malovala. „Sebe.“

Zůstala jsem na ni zírat. Potom jsem pochopila. „Věnovala jste mu svůj portrét.“

Jak chytré. Byla to krásná dáma a nepochybně se dokázala ztvárnit v těch nejlepších barvách.

Přikývla. „Jaký dárek jsi císaři poslala ty?“

„Neumím malovat a nemám nic cenného.“ Ale bohatství a drahé věci nejsou to, co císař mezi námi hledá, pokud ho vůbec zajímáme.

„Ale něco jsi mu poslala, že?“

„Ano.“ Odkáhlala jsem si a začala recitovat:

Nejsem z těch, co by po zrodu k smrti jako jiní spěli.

Ani z těch, co by s matkou otce a houf přátel k tomu měli.

Já však беру moc císařům a skály mělním v prach.

Mysli na mne, chceš-li, ale utopíš se v slzách.

Od počátku do skonání budu lidem sotva znám.

Jako vítr v bujném vlání nad sebou pána nezískám.

Budu poslem zkázy lidstvu i lékařem jeho béd.

I když tvé srdce milosrdné poslouží červům za oběd.

Klenot povytáhla namalované obočí. „Co je to?“

„Hádanka.“

Na okamžik se zarazila. „Tys věnovala císaři k narozeninám hádanku?“

Z jejích očí jsem vyčetla, že to byla dobrá volba. Bylo vidět, jak lituje, že jí to samotnou nenapadlo. „Myslíte, že se mu bude líbit?“

„Mně se líbí. Jak důmyslné! Nikdy jsem tyhle verše neslyšela. Kdes je našla?“

„Napsala jsem je.“

Znovu ztichla. „Od dívky tvého věku jsem tak vynikající nápad nečekala. Hádanka pro císaře! Vyjádřená tak poeticky. Ale nemáš strach, že císaře urazíš? Je celkem smělá, nezdá se ti?“

Bylo v tom určité riziko. Císař je vládce všehomíra a to, nač narážím ve své hádance, by mohl považovat za výsměch. „Zkusím své štěstí.“

„Jak zní odpověď?“

Prozradila jsem jí to.

„Má sladká přítelkyně,“ odpověděla. „Doufám, že si tím vysloužíš přijetí.“

Jestli jí znepokojilo, že jí připravím o šanci předstoupit před císaře, nedala to na sobě znát.

Nadešel den císařových narozenin a vypukly oslavy. Kapely vyhrávaly, po kanálech pluly vyzdobené dračí lodi, avšak nikdo ze dvora Jie-tching neměl tu čest se slavností zúčastnit. Císař nepovolal dívku Sü, Klenot ani mě. Klenot byla zklamaná. „Měla jsem to vědět,“ posteskla si. „Císař je obklopen krásou. Můj obraz ho nezaujal.“

Sdílela jsem její rozčarování. Zdálo se, že moje úsilí nemá o nic větší váhu než kresby na vodě.

Týdny plynuly. Jednoho dne mě eunuch přivedl k bráně našeho dvora, kde na mě čekali dva ministři v černých kloboucích – jeden mladý a druhý starý. Ověřili si, jestli jsem panovníkovi poslala hádanku, a pak mi vysvětlili důvod, proč přišli. Když zapisovali dárky k narozeninám, moje hádanka je upoutala.

Prolistovali mnohé knihy, ale nebyli schopni ji rozluštit. Chtěli znát odpověď.

„Je to čas,“ usmála jsem se. Bylo to dobré znamení. Ministři si mě všimli. Třeba si mě všimne i císař.

„Odkud jsi tu hádanku opsala?“ zeptal se mě starší z mužů.

Když jsem mu vysvětlila, že jsem ji vymyslela, zatvářil se ohromeně. „Kdo ti vnukl nápad něco takového stvořit?“

Musela jsem být opatrná a pečlivě vážit každé slovo. V sázce bylo hodně. „Mám tu nesmírnou čest sloužit císaři v tomto paláci. Každé ráno vstanu a podívám se do zrcadla. Vypadám jinak než doma. Napadlo mě, jak úžasný je čas a jakou má sílu měnit nás i to, co vidíme. Odtud jsem čerpala inspiraci.“

Ministři se na sebe podívali. Starší se mračil, zatímco obličej toho mladšího byl prázdný jako zametený dvůr. Nato odešli.

Žmoulala jsem si ruce. Půjdou o mně povědět císaři? Urazila jsem ho?

Tu noc si Vyvolené opět povídaly o císaři.

„Doufám, že pro nás nechá brzy poslat,“ prohlásila jedna. „Je přece jeho povinností projevit vděk za naše dárky. Jsou přece drahé a jedinečné.“

Ostatní s ní souhlasily. „Ta vyššívaná vesta se mu bude určitě líbit,“ mínila druhá. „Nebo rohy z nosorožce,“ dodala další. Nato se sklonily k dívce Sü a něco si šeptaly.

„Ano, to je ostuda,“ nechala se slyšet dívka Sü. Její hlas zněl hlasitě, aby ho každý slyšel. „Ale když jsi chudá a neschopná, co jiného můžeš císaři dát než hloupou hádanku?“

Vysmívala se mi. Musela mě slyšet, jak o hádance mluvím. Nechala jsem ji být. Kritika mi neublížila.

„Takových venkovanů, jako je ona, znám spoustu. Nemůžou si dovolit ani pár slušných bot,“ pokračovala. „A když už mluvím o venkovanech, nelíbí se mi, jak si prohlížejí moje boty. Zjevně přemýšlejí o tom, jak by je ukradli. Ale odvažují se tvrdit, že je to

vina její matky. Zapomněla ji naučit správnému chování. Možná je taky tupá. Však víte, co se říká: „Jaká matka, taková dcera.“

Zvedla jsem se z rohože a přešla k ní, aby se mi musela podívat do tváře. Mě znevažovat může, ale moji matku ne. „Můžeš mít tisíc párů bot, ale to neznamená, že jsi tisíckrát lepší než ostatní. Na tvém místě bych držela oči přikované k botám a pusu zavřenou.“

„Koho zajímají tvoje rady?“ zavrčela. „Nejsi o nic lepší než holka z vesnice.“

Lidé z venkova, pracující na polích, patřili k těm nejnižší postaveným, a přirovnat mě k nim byla ta nejhorší možná urážka, jakou mě mohla počastovat. „Ráda bych ti oznámila, že moje matka je sestřenicí císařovny a můj otec byl prefekt...“

„Rolník!“ vyštěkla.

Zvedla jsem ruku, abych ji udeřila. Zašla příliš daleko.

Vtom mě něco praštilo do hlavy. Zavravorala jsem dozadu a šlápla na něco měkkého. Polštář? Ne. Byla to něčí noha. Upadla jsem a vzápětí se na mě sesypaly pěsti, plivance a nadávky. Někdo mě krákal za vlasy, další dívka mi bušila do zad, jiná mě kopala do rukou a nohou.

„Co se to tam děje?“ zaječela venku strážná.

Povyk rázem ustal.

„Jsi zbabělec,“ sykla dívka Sü.

Neměla jsem sílu jí oponovat. Bolela mě hlava. Schoulila jsem se na rohoži. Zuřila jsem, avšak byla jsem bezmocná. Po zbytek noci jsem zírala na žaluzie kývající se na okně. Připadalo mi, že se hýbají o vlastní vůli.

Do očí se mi zabodl ranní jas. S námahou jsem se zvedla. Celé tělo mě bolelo. Předě mnou stál vrchní eunuch, dívka Sü a ostatní Vyvolené. Posměšně se ušklíbaly.

Sevřelo se mi srdce. Nedbala jsem na třeštící hlavu a hluboce se uklonila. „*Cao an.*“ Dobré ráno.

Dívka Sü na mě ukázala. „To je ona! Uhodila mě!“

Napřímila jsem se a obrátila se k vrchnímu eunuchovi. „Neměl byste ji poslouchat. Lže!“

Eunuch se zamračil a mávl rukou. „Strážkyně slyšela tvůj hlas a ostatní děvčata potvrdila, co se stalo.“

„Všechna lžou!“

„Popírání nemá smysl. Ty, dcera rodiny Wu, jsi napadla svou družku Vyvolenou a narušila tím klid tohoto dvora. Za to tě stihne zasloužený trest. Strážce! Odvedte ji do Ledového paláce!“

Po zádech mi přeběhl mráz. Ledový palác. Poslední místo v paláci, kde si dáma přeje být. „Ne... Prosím, nedělejte to! Já nemůžu... Já... Co na to císař? On to nedovolí!“

„Není důvod obtěžovat Jediného nade všemi.“ Mávl na strážkyně za svými zády. „Odvedte ji!“

Vrhly se na mě jako supi. Prchla jsem před nimi do rohu místnosti, ale stejně mě dostihly. Vyšklubla jsem se jim. „Běžte ode mě pryč!“ křičela jsem. „Půjdu sama!“

Pospíchala jsem ven z ložnice, aby ostatní dívky nezahlédly slzy v mých očích. Odmítala jsem jim udělat radost. Za všechno si můžu sama. Podcenila jsem je a umožnila jim venhat mě do pasti.

„Počkejte!“ zastavil nás hlas, který se ozval, když jsme kráčeli po pěšině z oblázků ven ze dvora, kde jsem pobývala. Venku bylo chladno. Slunce prostrkávalo paprsky řídkými větvemi, ale já jejich teplo necítila. „Kam jdete?“

Klenot.

„Do Ledového paláce,“ odpověděl eunuch.

„Cože?“ Ženin vějíř ustrnul v půli pohybu. Na břehu kanálu za jejími zády skupina dívek bušila plochými dřevěnými holemi do prádla. Pradleny si málem ukroutily krky, jak dychtivě mě sledovaly, stejně jako starší Vyvolené, které šly pro vodu.

„Co se stalo, Mei?“ zeptala se Klenot.

„Já...“ Zírala jsem na vrcholky stromů v Zakázaném parku. Nedokázala jsem se přimět k převyprávění událostí ze vše-

rejší noci. Vítr mě šlehal do tváře pramínky mých uvolněných vlasů. Přidržovala jsem si je rukama, přesto dál poletovaly kolem mé hlavy. Kéž by se zvedl silný závan vzduchu a odfoukl mě pryč.

„Vy jste se popraly?“ zeptala se Klenot a pohlédla na Vyvolené po mé levici, které mě následovaly. „Můj milý vrchní eunuchu, třeba jste dospěl k předčasným závěrům. Je jí pouhých třináct! Je tak mladá! Nezaslouží si trest v Ledovém paláci. Co kdybyste jí položil víc otázek?“

„Neplette se do toho, Klenot. Nesnáším, když někdo zpochybňuje můj úsudek.“ Díval se na nás spatra.

Klenot si povzdechla. „Vážený vrchní eunuchu, já vás úsudek nezpochybňuji, ledaže byste se rozhodl zavřít mě do Ledového paláce spolu s ní. Přeji si, a naléhavě vás prosím, abyste se nad vzniklým svárem zamyslel a dal tomu děvčeti druhou šanci.“ Přitáhla mě vedle sebe a dřív než mi došlo, co po mně chce, abych udělala, uklonila se. Hluboce. Třikrát. „Kdybych mohla učinit něco, co by vás přimělo změnit názor...“, spustila.

Byla jsem jí vděčná. Jako jediná se mě odvážila zastat.

„Už jsem se rozhodl.“ Eunuch mávl rukou na strážkyně. „Chopte se té neposlušné holky a jdeme!“

Obryně mě popadly za paže a vlekly mě pryč. Klenot se za mě přimlouvala zbytečně.

„Stát!“ Spěchal k nám postarší muž. Poznala jsem v něm ministra, který mě zpovídal ohledně hádanky. „Má paní,“ oslovil mě zdvořile, když se přiblížil. „Hledal jsem vás. Služky mi řekly, že jste tady. Nesu vám vzkaz.“ Rozvinul svitek v barvě císařské žluti. Výnos.

„To je od císaře?“ užasla Klenot a zastrčila si vějíř za opasek.

„Ano,“ přisvědčil.

Takže se císař doslechl o rvačce. Je se mnou konec. Zaplavila mě lítost a zoufalství.

Ministr si odkašlal a začal číst. Znělo to povědomě. Jeho slova na mě dopadala jako těžké dešťové kapky a sklouzávala ze mě, aniž bych chápala jejich význam. Když se odmlčel, ozvalo se sborové lapání po dechu a Klenot mě popadla za ruku. Oči jí zářily jako lampiony.

„Mei, nemůžu tomu uvěřit!“ vykřikla.

Zírala jsem na ministra. „Cože? Cože? Říkal jste, že mě císař povolal?“

Muž rázně přikývl. „Ano, Vyvolená. Po našem rozhovoru jsme spolu s ostatními ministry vedli vzrušenou debatu o vaší hádance. Císař šel náhodou kolem a vyslechl ji. Zaujala ho. Rád by vám prokázal tu čest a přijal vás.“

Byla to pravda. Císař si mě předvolal, ale já dál civěla na ministra a netušila, co na to říct.

„Nemůžeš tomu uvěřit, že?“ Klenot mi poklepala na paži. Tvářila se potěšeně a roztáhla třešňové rty do okouzlujícího úsměvu. „Sedm dlouhých let neměla žádná ze dvora Jie-tching tu čest pohlédnout do tváře Jedinému nade všemi. Tys mu poslala hádanku a on tě chce vidět.“

„Já vím, já vím. Mám štěstí.“ Mé srdce zpívalo. Konečně se setkám s císařem! Povím mu, co potkalo naši rodinu, a matka zase bude vést pohodlný život!

„Ano, máš,“ usmívala se Klenot. „Asi bys sebou měla hodit. Času není nazbyt.“

„Proč?“

„Copak jsi to neslyšela?“ Ukázala na svitek.

Třeštila jsem oči na její ukazovák, sledující řádky na zlatém papíře. „Aha.“ Nebylo to ledajaké předvolání. Císař se mnou chce strávit dnešní noc. Přestala jsem se culit. Každá panna dobře ví, co to znamená. „Co bych měla udělat, Klenot?“

Rozložila vějíř a spiklenecky se za ním usmála. „Napřed půjdeš do lázní.“

6

K lázním jsem kráčela lehkým krokem a se srdcem plným radosti. Přemýšlela jsem o tom, co by na můj úspěch řekl otec. Druhý syn císaře Kao-cu, císař Tchaj-cung, jehož křestní jméno bylo příliš posvátné na to, aby je směl člověk vyslovit, byl velký dobyvatel a také mistr válečného umění.

Tu noc, kdy císař Kao-cu porazil Suej Suejovu armádu, mu bylo pouhých dvacet let a velel malému oddílu jezdeckta. Zatímco jeho otec oslavoval v paláci, vyhledal mladého syna a synovce císaře Sueje a vzal je do zajetí. Poslal je k jednomu ze Suejových generálů, jenž doprovázel prchajícího císaře po Velkém kanálu na jih. Navrhl generálovi, že může vládnout jižní části říše spolu s urozenými potomky pod podmínkou, že císaře zabije. Generál souhlasil a zavraždil císaře na palubě jeho pětipodlažní dračí lodi. Ale když generál odvezl císařovo tělo na břeh, přivítalo ho Tchaj-cungovo vojsko šavlemi.

Později Tchaj-cung přesvědčil otce, aby svůj trůn přenechal jemu a ne staršímu bratrovi, právoplatnému následníkovi, anebo jeho mladšímu bratrovi, císařovu oblíbenci. Tchaj-cung se nato prohlásil Jediným nade všemi.

„A jsme tady,“ řekla Klenot, když jsme před hruškovým sadem odbočily doprava. Na konci pěšiny stála přízemní budova, kterou jsem předtím neviděla. „Pamatuješ si dvorský protokol? Prvním a základním pravidlem je, že nesmíš vstoupit do pannotníkovy komnaty neumytá.“

Přikývla jsem. „Co dalšího bych měla vědět?“ Když mi po předvolání učitelka etikety odrecitovala pravidla, byla jsem příliš rozrušená na to, abych si je dokázala zapamatovat.

„To by mělo stačit,“ odpověděla Klenot a zastavila se, abych ji mohla předejít. „Budou tam na tebe čekat císařovi sluhové a poví ti co a jak. Stačí se řídit jejich instrukcemi.“

Otočila jsem se k ní. „Proč jste mi přiběhla na pomoc, Klenot, když mě vrchní eunuch odváděl?“

„Nemám ráda Vyvolené. Kromě toho – co by mi mohl eunuch udělat? Jdeme.“ Otevřela dveře lázní.

Okamžitě na mě zaútočila horká pára a zastřela mi vidění. Zamávala jsem před sebou rukama a spatřila uprostřed místnosti stát dřevěnou vanu. Byla tak veliká, že by se do ní vešla celá moje rodina. Zamířila jsem k ní. Cestou jsem míjela police s miskami s kousky červeného mýdla, kartáči s dlouhými rukojetmi, ručníky a koulemi ze suchých rostlinných vláken, určenými k odrbání těla. Pak jsem zůstala stát.

Přede mnou se objevila skupina mužů. Někteří nesli vědra horké vody, kterou vlévali do vany, jiní do vody házeli okvětní plátky. Jeden ke mně přistoupil s nataženou rukou.

„Kde jsou služky?“ zeptala jsem se Klenot. Tak intimního rituálu, jako je koupel, se obvykle účastnily jen pomocnice ženského pohlaví.

„Tohle je eunuch, který má na starosti císařovy spolunocležnice. Říkáme mu strýček Ming.“ Klenot se svlékla a vstoupila do vany. „Nějaký problém?“

„Ne.“ Netušila jsem, že se Klenot bude koupat se mnou. Ale nemohla jsem nic namítat. Chovala se ke mně laskavě. „Jenom jsem to nevěděla, to je všechno.“

„Na eunuchy si zvykneš,“ prohlásila. „Až voda dosáhne k šesté čáře, odvedou tě do císařovy komnaty.“ Ukázala na vodní hodiny na stoličce.

„Dobře.“ Svlékla jsem se a připojila se k ní. Eunuch, který se zdál hluchoněmý, nám přinesl misku s mýdlem. Ostatní se vytratili, až na eunucha Minga.

Nahrbila jsem záda a ňadra schovala do vody. Opájela jsem se sladkou vůní květin a nepříjemně jsem si uvědomovala, jak je voda průhledná. Klenot vypadala uvolněně. Opírala se o vanu a měla zavřené oči. Hladina jí dosahovala těsně pod ňadra a vlnky ozdobené okvětními plátky dorážely na její růžové

bradavky, které se tu a tam vynořily z vody jako rozjívené děti hrající si na schovávanou. Po šíji jí stékal pramínek a ztrácel se mezi ňadry.

Ponořila jsem se hlouběji. Nebyla jsem tak hezká jako ona. Její oblá ňadra měla ideální velikost, zatímco ta moje nestála za pohled. V podpaží a v klíně bujel hustý porost jako ozdobná tráva, zatímco mně příroda nadělila pár ubohých chloupků, připomínajících hrstku plevelu na poušti.

„Jsi nervózní?“ donesl se ke mně voňavou párou Klenotin hlas.

„Trochu,“ přiznala jsem a naaranžovala jsem si dlouhé kadeře tak, aby mi zakrývaly hrudník. Pluly ke mně růžové plátky a mé vlasy se vznášely na hladině jako černá mračna. „Jenom jsem si uvědomila, že nemám slušné šaty.“

Klenot našpulila rty, jako by chtěla potlačit úsměv. „Šaty? Žádné nepotřebuješ.“ Ukázala na červený plášť, visící na háčku poblíž vědra, kterého jsem si předtím nevšimla. „Eunuch Ming tě zabalí do tlusté osušky a k císaři tě donese.“

Posadila jsem se. „Budu mít jenom ten plášť a nic víc?“ Eunuch Ming něco hledal v Klenotině oblečení. Zvedl její zlatý náramek a strčil ho do kapsy. On krade! Upozornila jsem na to svou společnici, ale ta jen pokrčila rameny.

„Takhle to zkrátka chodí,“ prohodila a natáhla paže. Eunuch Ming k ní přikročil a začal je drbat koulí ze suchých rostlinných vláken. „Půjdeš k němu nahá a prázdná a vrátíš se nahá, zato naplněná jeho semenem.“

Ložnicová záležitost. Z Klenotiných úst zněla krutě. „Och...“

Podívala se na mě a oči se jí třpytily. „Poprvé je to vždycky těžké.“

Hluchoněmý eunuch mávl koulí z vláken a naznačil, abych předpažila. Vyhověla jsem mu. Byla jsem vděčná za rozptýlení.

„Nuže, předpokládám, že o tomhle jsi už slyšela...“ Odmlčela se, neboť eunuch Ming jí cosi pošeptal do ucha. „Císař má zvláštní nároky.“

Sledovala jsem je. Zajímalo by mě, co eunuch Klenot říká. „Jaké speciální nároky?“

Zachichotala se. „Znát *Příručku čisté panny* nestačí, Mei. Koneckonců císař není obyčejný muž.“

„Jakou příručku?“ Nejradši bych se kousla do jazyka. Samozřejmě jsem o ní slyšela. Když se blíží dívčina svatební noc, matka obvykle skryje příručku na dno truhly s oblečením. Obsahuje rozličné návody, jak počít chlapce, stejně jako mnoho pravidel, zákazů a návrhů na vylepšení ložnicových záležitostí. Je užitečná těm, kteří hledají návod a vedení, ale já ji nikdy neviděla. Matka mi ji nedala.

Klenot ke mně připlula a zahleděla se mi do očí. „Tys o ní nikdy neslyšela?“

V jejích očích bylo něco koketního. Cítila jsem, jak mi hoří tváře. „Ne, jenom jsem se ptala...“

„Vidělas ji někdy?“

Eunuch mi nemilosrdně drbal záda, až to bolelo, a můj nos se dotkl horké vody. „Inu...“

Klenot se vrátila na opačnou stranu vany. „Co si teď počneš, když o tom nic nevíš?“

Vyzývavý tón v jejím hlase mě přiměl napřimit se v zádech. „Udělám, co si bude přát.“

Určitě nebudu první, která se nevyzná v postelových finešech, a i kdyby ano, žádná katastrofa to nebude. Kdo jiný než ostřílený císař by měl nejlépe vědět, jak se zachovat při dobývání panny?

Klenot zavrtěla hlavou. „To nestačí, Mei. Musíš udělat víc, než je požadováno. Tohle je tvoje první a možná poslední šance vydobýt si jeho přízeň. Určitě si ji nechceš zkažit. Jestli máš zájem, můžu tě naučit, jak si ho získat.“

Naučit?

„Nebo mám jiný nápad.“ Naklonila se přes okraj vany a přitiskla k němu ňadra. Když se napřímila, držela v ruce pohár s vínem. „Vypij to! Propůjčí ti mužskou chrabrost.“

„Nemám víno ráda.“

O svátcích si moji rodiče připíjeli švestkovým vínem, připraveným podle zvláštního postupu. Občas jsem usrkla, ale nejvíc jsem si užívala jejich společnost.

„Chceš si zkazit svou první a pravděpodobně poslední šanci?“

Měla pravdu. Popadla jsem pohár a vypila víno třemi doušky. „Děkuji vám.“

Pohár jsem jí vrátila a opřela jsem se o vanu. Hluchoněmý eunuch mi namydil vlasy. Cítila jsem, jak mě škrábe nehty na pokožce. „Klenot, vyprávějte mi o císaři. Co jste o něm slyšela? Co vám eunuchové řekli?“

Dlouho mlčela. „Císař možná splní tvoje představy a naděje – s jedinou výjimkou.“

„Jakou?“ Požár, který vypukl v mém břiše, se šířil do hrudi a hlavy. Byl tak silný, až jsem se zachvěla. Tohle víno bylo o hodně silnější než matčino švestkové.

„Nikdy se nestane tvým milencem.“

V jejím hlase zazněl drobný podtón, který mě přiměl se posadit. „Vy už jste se s císařem setkala, že?“

„Hmm?“ Otočila se ke mně. Obličej měla vlhký od páry.

Milenc. Něco takového pronese jenom žena, která má s císařem společnou minulost. „Tvrдила jste, že jste se nikdy neseťkali, ale není to pravda. Znáte ho. Znáte ho dobře.“

Zamrkala, jako bych jí křivdila, ale já věděla své. Něco přede mnou skrývala. „Vy mi lžete, Klenot?“

Povzdechla si. „To bych nikdy neudělala. Jsi moje dobrá přítelkyně. Jestli opravdu chceš, ráda ti někdy povím svůj příběh u krbu při hudbě. Ale bojím se, že tě bude nudit.“

„Nebude.“ Připadala jsem si podvedená a víno mě neustále páliło v žaludku.

Klenot nakreslila na hladině prstem čáru a voda se rozvlnila. Okvětí plátky poskakovaly nahoru a dolů. „Kdysi jsem bývala císařovou oblíbenkyní. Obdivoval mě. Žila jsem ve Vnitřním

dvoře, měla služebnictvo a on mě zahrnoval dárky. Dokonce povýšil mého otce a bratra. Ale pak mě vyštval sem – do prokletého dvora Jie-tching. Jako otrokyni.“

Nevěřila jsem svým uším. „Proč? Proč to udělal?“

„Ničím jsem se neprovinila. Někdo mě nenáviděl tak mocně, že mě u císaře pomluvil, a on o mě ztratil zájem.“ Odmlčela se. „Ale to nebylo všechno. Všechno mi sebral. Připravil mě o lidi i o věci. Celá moje rodina, otec a bratři, lidé, kteří mi sloužili, anebo byli moji příbuzní, jsou pryč.“

Zachvěla jsem se. Děsivější příběh jsem neslyšela. „Kdy se to stalo?“

„Před sedmi roky.“

Na dvoře Jie-tching žije už sedm let. Zírala jsem na okvětní plátek plující po vodě a přecházela mě zlost. „To už je dlouho.“

„Bylo mi osmnáct, když mě vyhnal. Teď je mi pětadvacet. Svoje nejkrásnější roky jsem prožila zavřená tady, za zdmi dvora Jie-tching. Nikdo mě nezná. Nikdo mě nechce. Už nejsem ta dívka, kterou jsem bývala. A císař? Jeho manželka je mrtvá a on miluje jednu ženu dnes a druhou zítra. Střídá je jako poháry s vínem.“

Neubránila jsem se, abych ji nepolitovala. „To musí být tvrdé. Ne...“ Slovo *nenávidět* jsem raději spolkla. „Pořád si přežete ho vidět?“

„Zajímá tě, jestli jsem ho nenáviděla?“ zeptala se, jako by mi četla myšlenky. „Samozřejmě že ano. Dost dlouho. Ale pak mi došlo, že to nebyl on, kdo mi ublížil. Podvedli ho a poštváli proti mně. Věděla jsem, že mě má pořád rád, protože jinak by mě nechal zabít. Ale to bylo před sedmi lety.“ Opřela se o vanu. „Po celé ty roky jsem se pokoušela s ním spojit. Posílala jsem mu originální dárky, ale nikdy si mě nepředvolal. Možná na mě už zapomněl.“ Povzdechla si. „Sedm let je dlouhá doba.“

Proto poslala císaři svůj portrét. Aby se mu připomněla.

Setřela jsem si pot z obličej. Bylo mi stále větší vedro. „Přimluvím se za vás, až ho uvidím.“

„Opravdu?“ Znělo to potěšeně, ale pak si znovu povzdechla. „Kéž bych tehdy nebyla tak naivní. Kdybych věděla, co je to za člověka, nikdy bych tady neskončila.“ Hlas se jí zachvíval emocemi. Co je to? Lítost? Opovržení? Odhodlání? Eunuch Ming si odkašlal, Klenot zvedla hlavu a usmála se na mě. „Ale takhle noc je tvoje. Musíš se připravit. Copak si nepřeješ ho potěšit a stát se Nejobdivovanější?“

„Nejobdivovanější?“ Tenhle zdvořilostní a neoficiální titul jsem znala. Patřil ženě, která si vydobyla císařovu přízeň a těšila se mnoha privilegiím jako ty nejurozenější z žen. V minulosti některé z těchto privilegovaných milenek povýšily až na úroveň Dam, které stojí hned za císařovnou, a přinesly svým rodinám věčnou slávu. Třeba se touto cestou mám vydat i já. Stát se Nejobdivovanější a pak požádat císaře o navrácení rodného majetku.

„Ano. Abys toho dosáhla, musíš sdílet císařovo lože více než třikrát během dvou měsíčních cyklů, což znamená, že kvůli tobě naruší dvorní rozvrh souložnic...“

„Co je rozvrh souložnic?“ Nikdy jsem o něm neslyšela.

„Povím ti o něm víc, až budeš připravená. Teď si hlavně pamatuj, že si musíš udržet jeho zájem, aby tě povolal znovu.“

Souhlasila jsem s ní. Znělo to rozumně. Bylo skoro šest hodin a já nesměla ztrácet čas. „Už jsme skončily?“

„Skoro,“ zamumlala s očima upřenýma na mě. Zdálo se, že mě sleduje. Jako by na něco čekala. I eunuch Ming na mě zíral. Jeho pohled byl ostrý a nepřátelský. Nelíbil se mi. „Určitě nepotřebuješ mou pomoc s potěchou císaře?“

„Ne.“ Bylo mi nesnesitelné horko. Znovu jsem si otřela obličej. Špatně se mi dýchalo.

„Pak mu dovol, aby tě opláchl.“

Hluchoněmý eunuch mi nalil na hlavu vědro vody a já si slastně povzdechla. Studená voda příjemně zchladila rozpálenou hlavu. Vyčítala jsem si, že jsem víno pila. Pukala mi z něj lebka. Opřela jsem se o vanu a civěla na strop, kde se převalovaly chuchvalce

mlhy, které vystoupaly z vody. Úplně jsem viděla, jak se jednoho dne objeví ve dřevě puklina a od neustálé vlhkosti shnije celý strop. Zamrkala jsem. Chomáče páry se dál líně shlukovaly, až se proměnily v důvěrně známý obličej. Otcův.

Chtěla jsem se po něm natáhnout, ale nešlo to. Zvláštní. Nemohla jsem zvednout ruku. Zkusila jsem to znovu, ale moje ruka, úplně ztuhlá, zůstala pod vodou.

„Divné,“ zamumlala jsem. Po čele mi stekl horký pramínek a skončil v mých očích. Zatřásla jsem hlavou. Všechno se se mnou točilo. Střecha se kymácela a zvolna se na mě řítila jako obrovská síť.

„Není ti nic?“ doléhal ke mně z velké dálky hlas Klenot.

I ona vypadala zvláštně. Její údy se kroutily jako lana a hlava poskakovala jako míč. „Klenot?“ Chtěla jsem se zvednout. „Co se to děje?“

„Klid.“ Přidržely mě kluzké ruce a nato se ozvala Klenot. „Položte ji sem. Hlavně ať se neutopí.“

„Ne! Počkejte! Proč...“ Moje víčka byla stále těžší a těžší. Pak už jsem nic neviděla ani neslyšela.

Probudila mě studená voda a přízračné ticho. Klenot a eunuch Ming byli pryč. Zůstal jen hluchoněmý eunuch a já. Podívala jsem se na vodní hodiny. Bylo skoro sedm. V císařově ložnici jsem měla být už před hodinou.

Vyskočila jsem z lázně a málem jsem upadla. Nohy se pode mnou podlamovaly a točila se mi hlava. Nechápala jsem, co se se mnou stalo. Musím za císařem! Rychle jsem se osušila.

„Probud se!“ Štouchla jsem do eunucha, který podřimoval na stoličce. „Jdeme pozdě!“

Promnul si zarudlé oči, pak stáhl z háčku plášť a zabalil mě do něj od hlavy až patě. Nato mě popadl jako kládu a odnesl do tmavé noci.

„Stůj!“ zastavily nás strážkyně před branou. „Proč odcházíte?“

„Á... á...á...á,“ zakrákoral hluchoněmý eunuch.

„Císařův rozkaz?“ zeptala se jedna ze strážných.

Váhaly, co si počít. Potom si mezi sebou šeptaly. Připadalo mi, že to trvá celou věčnost. Nakonec se těžká brána otevřela a eunuch mohl pokračovat v chůzi. Další stráže, další otázky. Posléze hlas oznámil, že smíme vstoupit do Vnitřního dvora.

Srdce mi tlouklo. Vyprostila jsem zahalenou hlavu a opatrně vykukovala ven. Připadala jsem si jako na dně vyschlé studny, taková kolem nás byla tma.

Zavrtěla jsem se o něco víc, ale byla jsem pevně zabalená. Zmáhala mě únava a bolel mě krk, jak jsem ho napínala, abych viděla přes eunuchovo rameno. Už jsem se chtěla vzdát, když vtom si mě eunuch nadhodil, aby ulevil namáhaným rukám, a plášť se uvolnil.

Vymanila jsem se ze záhybů, které mi bránily ve výhledu, a otočila jsem hlavu.

Vnitřní dvůr vypadal jako hluboká sluj s mnoha velkými budovami rozesetými po okolí jako malé hory a jejich zvednuté rohy připomínaly skalní římsy. Ze zapálených lampionů se línuly paprsky červeného světla jako rubínové řeky. Eunuch vystoupal po schodech na podestu a odtud sešel na nádvoří. Pak prošel chodbou. Následovalo další schodiště, další nádvoří a další chodba. Zdálo se, že bude kráčet věčně.

Občas jsem zaslechla z komnat mumlání žen, lehké kroky, namáhavé zakašlání nebo těžké povzdechy. Přála jsem si spatřit jejich tváře. Je mezi nimi některá z vysoce urozených Čtyř dam?

Konečně jsme dorazili na prostorné nádvoří zdobené jediným stromem. Eunuch mě postavil na nohy. Ukázal na prostřední dveře, něco zamumlal a odešel.

To musí být císařovy komnaty.

Zírala jsem na okna opatřená ozdobnou mříží, kde měkké žluté světlo osvětlovalo matné závěsy. Uvnitř se ozývaly tlumené zvuky, ale nikdo mě nepřišel přivítat. Nestáli tu žádní sluhové.

Byla jsem tu sama.